

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 126.

V Ljubljani, v ponedeljek 4. junija 1888.

Letnik XVI.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 2. junija.

Delegacija.

Sinoči so se vršile volitve za letošnje delegacijo, ki se ob enem z madjarsko dné 9. t. m. snide v Budimpešti ter boče že dné 10. t. m. sprejeta od cesarja. Vnanja podoba naše delegacije se nič ne razlikuje od prejšnjih let; desnica ima v njej 27, levica 10, Coroninijeva stranka pa 3 zastopnike. Med 27 desničarji je 10 čeških delegatov, 7 poljskih, 1 dalmatinski, 2 gorenje-avstrijska, 1 solnograški, 1 kranjski, 1 bukovinski, 1 moravski, 2 tirolska, 1 predarelski. Trije Coroninijevci so: Coronini za Gorico, Millevoi za Istro in Burgstaller za Trst. Levičarji imajo za-se 3 nižje-avstrijske, 2 štajerska, 1 koroškega, 3 moravske in 1 šlezjskega delegata. Kranjsko boče zastopal dr. Poklukar, čigar namestnik je poslanec Klun.

Češki poslanci so bili svojim nemškim rojakom tudi letos ponudili kompromis ali porazumljenje; previdnejši politiki, med njimi Plener, so priporočali, naj se ponudba sprejme, ali napetneži so se ustavljali in odločno odbijali vsaktero porazumljenje, ki je bilo vsled tega res tudi odklonjeno. Kaj radi bi bili pa mladočeški poslanci imeli enega delegata; pri dotičnem razgovoru v češkem klubu je bilo res predlagano, naj se jim dovoli en zastopnik, ki ga pa ne izberó sami, ampak češki klub, in ki bi se moral brezpogojno podvreči disciplini češke delegacije. Ali ta predlog je bil z ozirom na neizmerne sitnosti, ki jih mladočeški poslanci prizadevajo svojim češkim rojakom v državnem zboru in doma, zavržen in so bili izvoljeni samo staročeški delegati, kar je bilo tem laglje, ker imajo med 92 poslanci Staročehi 49, Mladočehi 7, nemški liberalci pa 36 zastopnikov; Staročehi imajo torej večino, ako bi se tudi Mladočehi združili z nemškimi liberalci. K volitvi nemških poslancev ni bilo, mladočeški pa so oddajali prazne listke in se grozili svojim tovarišem, da pride po prihodnjih volitvah 30 mladočeških poslancev v državni zbor.

Pametneje so ravnali moravski nemški poslanci, ki so se pogodili s svojimi češkimi rojaki, ter jim od 4 delegatov prepustili eno mesto.

Čudno je ravnal poslanec Lienbacher, kateremu sta liberalna poslanca solnograška ponudila svoja glasova pod pogojem, da mora biti namestnik eden izmed njiju. Konservativna poslanca sta Lienbacherju rekla, da bosta tudi ona dva zánj glasovala, ako želi izvoljen biti, da mora biti pa namestnik konservativec, ker so trije v zboru, ne pa liberalci, ki sta samo dva. Pri glasovanju je res Lienbacher dobil vseh pet glasov, ali ko je šlo za namestnika, on svojega glasu ni dal svojemu konservativnemu tovarišu, ampak liberalcu dr. Keilu, ki je bil vsled tega res tudi izbran s 3 glasovi proti dvema, ki ju je dobil Neumayer.

Pri volitvi štajerskih delegatov se nemški konservativi in slovenski poslanci volitve niso vdeležili; izbrana sta bila baron Moskon in liberalni kmečki poslanec Posch, za namestnika pa prof. Krauss.

Koroški poslanci so si tudi letos znanega Dumreicherja izbrali za delegata, Nischelwitzerja pa za njegovega namestnika. Zanimivo je tudi, da gorenje-avstrijski konservativi letos v delegacijo pošljejo samo kmečke poslance, ki so sicer prav pošteni in zanesljivi možje, ki pa vnanjih političnih razmer ne poznajo v toliki meri, da bi si mogla delegacija z njimi kaj pomagati.

Špiritni davek

le počasi napreduje; včeraj razprava o §. 2 b ni bila dovršena; po prvih štirih govornikih bil je ob polu petih popoldne predlagan konec splošne razprave, kar je na leviči napravilo silen vrišč. Poslanec Prade se je začel hudovati nad desnico ter je s tem napravil tako velik nemir, da ni bilo slišati njegovega predloga, naj se po imenih glasuje o sklepu obravnave.

Predsednik je torej dal na glasovanje predlog o koncu razprave ter naznanil, da je ta predlog sprejet. Ali zdaj je še le nastal pravi vihar; levičarji so kričali in upili vse vprek, na desnici so opominjali k miru, predsednik je zvonil in skušal govoriti, pa preteklo je nekaj časa, predno mu je

bilo mogoče ropotačem dopovedati, da je izid glasovanja že proglasil, in da drugoga glasovanja ne dopušča. Dr. Kopp je sicer še enkrat poskušal predsednika pripraviti, da se glasuje o Pradevem predlogu, ali dr. Smolka je opominjal levičarje, da to nikakor ne gre, in da drugoga glasovanja še takrat ni dovolil, ko je šlo za dispozicijski zaklad in je bila nepravilnost glasovanja natančno dokazana. To je pomagalo, levičarji so se pomirili in predsednik je sklenil sejo, v kateri so se vršile volitve za delegacijo.

Danes sta govorila generalna govornika dr. Menger in dr. Bilinski, za njima pa še poročevalec Meznik. Potem je bilo glasovanje; levičarji so mislili, da se bodo nekateri desniški poslanci ustrašili glasovanja po imenih, zato so predlagali ustno glasovanje; ali cela desnica je podpirala ta predlog v znamenje, da se ničesa ne boji. Najprej so bile od posameznih poslancev nasvetovane premembe zavržene, potem je bil §. 2 b pri ustnem glasovanju sprejet s 165 glasovi proti 153. Levičarji so se nadejali zmagati, ker so z njimi glasovali mladočeški poslanci, Coroninijev klub, Lienbacher in Gödel, ali ta nakana se jim ni posrečila. Južni Tirolci so se glasovanju odtegnili, tržaški poslanci pa, ki od vlade pri vsaki priliki zahtevajo zdatnih podpor in ki so nedavno tirjali drugo železniško zvezo med Trstom in notranjimi deželami, oziroma izvršitev turistične železnice, so glasovali z levičarji. Kje bo pa država jemala potrebni denar, ako se ji večji dohodki svojeglavno odrekajo? Ti čudni možakarji res ne vedó, kaj delajo.

Rešeni so bili potem še trije paragrafi, pri katerih je konservativni poslanec Pscheiden ministru priporočal, naj ne bodo oproščeni davka samo oni kmečki posestniki, ki 56 litrov žganja izdelujejo za domačo potrebo, ampak tudi manjši posestniki, ki nimajo lastnega kotla, ampak žganje za domačo rabo kuhajo pri svojem sosedu.

Ob polu štirih popoldne predsednik sklene sejo in prihodnjo sejo napové za danes ob sedmih zvečer. Pričela se je z naznanilom, da je poslanec velikih posestnikov koroških grof Goëss odložil poslanstvo. Pravijo, da je to storil iz nevolje, ker so le-

LISTEK.

„Dopolnjeno je!“

„In nastala je tema po vsi zemlji . . . Otemnelo je solnce . . . Zemlja se je tresla in skale so pokale.“ Te besede evangelista sv. Luke, koje takó slikovito izražajo pomen svetovnozgodovinske dogodbe na Golgati, so glavni akord Maxove, silno pretresujoče slike, koja je te dni izložena v slavnostni dvorani c. kr. višje realke. Po okolici ulegla se je tema, koja povišuje še mrak črnega prahu, visoko gnan od razljučenega viharja; na temnem obnebi videti je solnce, čegar svetloba in žar se razliva čez okraj zatemnele deske; na vzvišenem mestu štrli v nebo sredi te razrušene okolice križ z mrtvim telesom svetovnega Odrešenika . . . Dopolnjeno je! Vdih smrti počiva na vzvišenem obličji poln bolesti in ljubezni, in mir obdaja truplo, okolu kojega strahota smrti pretresa prirodu. Na daljnem obzorji poteza jasne svetlobe premaguje temo, pri nogah pa steza ljudstvo v pokori in bolesti proseče roke h Križanemu.

Ženijalno to delo karakterizuje še proti drugim prednostim tudi kot versko-simbolični obraz, koji v univerzalnem smislu v vsej velikosti in s prepričevalno istinitostjo predočuje svetovno dogodbo na Golgati v celem njenem pomenu in večnem učinku. Predstavlja Krista z ganljivim izrazom dovršene lastne žrtve božje, rešne usmiljenosti, večne ljubezni, koja iz najglobljejšega zemeljskega trpljenja preseljena do najvišjega blaženstva — se ne odvrča, temveč doli pripoguje in z razpetimi rokami še iz višine križa blagoslavlja grešni svet. Predstavlja pa tudi prirodu, ki užaljena vsled strašnega človeškega čina, toguje po svojem načinu: zemlja se tresse, v turobni okolici, koja prevejeva v trenóti dih opustošenja, zakriva solnce svoje obličje, tam v daljavi pa prozorni, blesteči oblaki na daljnem obzorji povišujejo že bližajoči se dan slave. V najglobljejšem ganóti pojavlja se tu človečanstvo vseh vekov in narodov, kakor tudi potreba odrešenja, kar je naznačeno z bolestjo in pobožnostjo k povzdignemu lesenemu križu, pa tudi po starosti in spolu s karakterizovanimi rokami, koje — kar je neobhodna misel in ideja — delo odrešenja motivujejo. Kajti te roke,

koje se pod križem dvigajo proseče tolažbe in pomoči, ne predstavljajo samo pet žalujočih žen in učencov svete resnice svetovne, temveč v širšem pomenu in smislu — in to s svojim navdihnenjem — pokoreče in zavetja iščoče človeštvo vseh narodov — ko nasprotno mnogo oseb na sliki v životni velikosti že s svojo obleko v koncepciji živo predočuje čas in kraj.

Kolorit, koji se tudi pojavlja očesu, da žaluje, poleg svoje simbolike tvori i nekako simfonijo, spremljajoč globoko čutečo koncepcijo v važnih, resnih in ganljivih potezah. Ta koncepcija, izvršena mojsterski dovršeno gledé plemenitega, vzvišenega slikarstva in risarstva, je tudi posledica in plod bogoslovnih, zgodovinskih, etnografskih, anatomiških in patologiških študij, vrhu tega pa arheologiški istinita, kar se tiče križa gledé sličnosti, barve in trojezičnega starodavnega napisa namestu običajnega: „I. N. R. I.“

C. kr. zavod Nikolaja Lehmana v Pragi dal je to sliko ponarediti v velikem bakrorezu, koji se razpošilja na vse kraje kot dragocen okrask za cerkev, šolo in dom, ter je označena z napisom v

vičarji pri današnjem ustnem glasovanju propali. Zopet eni trdijo, da je že dolgo gojil to misel, ker mu je parlamentarno delovanje sploh presedalo. Ako je to res, se pri novi volitvi volilcem pač ne bode več ponujal za poslanca, ampak bo raje ostal doma in se pečal z domačim gospodarstvom. Ko sta bila po obširnih razgovorih brez premembe rešena dva paragrafa, je predsednik ob 1/2 11. uri sklenil sejo.

Govor poslanca dr. Ferjančiča v državnem zboru dne 23. maja 1888.

(Dalje.)

Lani sem stavil resolucijo, naj vlada dela na to, da se pri imenovanju avskultantov gleda na znanje slovenščine in da se pridobi toliko prosilcev, kolikor je treba slovenščine zmožnih uradnikov po razmerji prebivalstva. To resolucijo sem utemeljil s posebnim ozirom na razmere avskultantov na Spodnjem Štajerskem.

In sedaj slišite, kako znajo slovenščino koroški avskultantje. Vendar se je budgetnemu odseku zdelo potrebno zavreči to resolucijo. Takoj konstatujem, da se naš rojak v budgetnem odseku zaradi boleznih ni mogel vdeležiti dotične seje. Če izmej 17 avskultantov na Koroškem zná samo jeden slovenski, mislim vendar, da je moja resolucija utemeljena. (Tako je! na desnici.)

Spomnim se izreka gospoda naučnega ministra, ki je pri zagovarjanju dislokacijskega ukaza trdil, da je povsod prenapolnjeno, posebno pa v onih resortih, kjer je pogoj pravoznanstvo. Sklicujem se tu na gospoda pravosodnega ministra, če ni v zadregi zaradi jezikovnega znanja pri imenovanjih za slovenske kraje na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Res je prenapolnjeno v enem resortu, pa ta je le resort naučnega ministra; celó naši rojaki učijo povsod okrog, samo v domovini le nekoliko. (Poslanec Vošnjak: Ker jih nočejo pustiti v domovini.)

Na Štajerskem, posebno v okrožji celjskega sodišča, traja borba za in zoper slovensko uradovanje vedno le intenzivneje, ker slovensko prebivalstvo odločneje zahteva slovensko uradovanje, uradniki pa se ga trdovratneje branijo. (Cujte! na desnici.) Obžalovati moram, da so nekateri uradniki sposobni slovenski uradovati, in da jim je delo olajšano s slovenskimi tiskovinami, pa iz zavisti tega nočejo storiti. Mnoga sodišča ne naročé tiskovin, in mnoga so morali prisiliti k temu s pritožbami. Na čelu jim je okrožno sodišče v Celji, katero so s pritožbami prisilili, da si je naročilo slovenske tiskovine.

Že lansko leto sem prerokoval, da se bo prikazala mržnja proti novim tiskovinam, in moje prerokovanje se je popolnoma uresničilo. Prosil bi visoko vlado, naj si ogleda, koliko se rabijo slovenske tiskovine, in mogla bo presoditi, koliko se je razširilo slovensko uradovanje, katero je spoznala kot pravično in umestno. Mislim, da bi smeli pričakovati od vlade, da to stori iz svoje inicijative in ne čaka pritožeb. (Prav res! na desnici.) Če pa so tiskovine tukaj, in da specijalno govorim, če državno pravdnništvo stavi slovensko zatožbo, potem pa pride predsednik glavni obravnavi in pravi za-

českem, nemškem, francoskem, angleškem in latinskem jeziku. O bakrorezcu more se reči, da je izvor v pravem pomenu besede prevel v baker, ta je dunajski mojster W. Wörnle. Slednji je tudi upodobil v baker slavno sliko Gabrijela Maxa (prof. zgodovinskega slikarstva pri kralj. akademiji v Monakovem): „Jezus Kristus na prtu sv. Veronike.“ Tudi ta slika izložena je bila v Londonu, Berlinu, na Dunaji, v Pragi, Petrogradu, Moskvi itd., osebito pa v Rimu (v palači avstrijsko-ogerskega poslanika, pozneje pa tudi v Vatikanu), kjer so se sv. Oče papež Leon XIII. zelo pohvalno o sliki, o veliki nadarjenosti in globoki verski iskrenosti umetnikovi blagovolili izraziti ter mu podelili veliko srebrno svetinjo. Remarkove iztise na atlasu naročili so svoje dni tudi Nj. Veličanstva cesar Franc Josip I., car Aleksander III. in pokojni cesar Viljem I., in vrhu tega je umetniku podelil i vrttembergski kralj Karol zlato svetinjo za umetnost in védo.

pisnikarju, da mu ne sme narediti slovenske razsodbe. To je vendar mržnja proti slovenskemu uradovanju. (Klicí na desnici: To je samovolja! To je nemško pravosodje!)

Pravosodno ministerstvo zahteva, da se izpovedbe, zlasti v kazenskih zadevah zapisujejo v onem deželnem jeziku, v katerem se izrekó, kar je čisto naravno, in pravosodno ministerstvo ukazuje državnim pravdnikom, da morajo v tem jeziku zapisavati obtožnice. Da, okrožno sodišče v Celji mora biti družega mnenja kakor pravosodno ministerstvo (Poslanec Šuklje: Skoraj gotovo!), ker naročilo je preiskovalnim sodnikom, naj pri zaslišanju ad generalia — to je ukaz, ki so ga v juliju lanskega leta priobčili časopisi, — določijo, če zaslišanec razume samo slovenski, ali tudi nemški, ali samo nemški. Z drugimi besedami: Zapisujte, kakor doslej nemški, in pristavite to opazko. Mislim, to se pravi, zavijati ministersko naredbo. Recimo, da državno pravdnništvo v vseh slučajih toži slovenski, če zatoženec zná samo slovenski. Le tako zadostuje ministerski naredbi. Če pa se to godí — jaz ne vem — prosil bi pravosodno ministerstvo, da prihití na pomoč stiskanemu državnemu pravdníštvu in več ne trpi, da bi moralo državno pravdníštvo gradivo za slovensko zatožbo in utemeljevanje iskati še le iz nemških aktov.

Če pa vprašam, odkod ta mržnja, kako se gojí in razširja v uradniške kroge, ne morem drugače odgovoriti vprašanja, da ima postopanje okrožnega sodišča take posledice. Pravijo sicer na videz: „Uradujte slovenski“; pa ne le to, da postopajo proti takemu uradovanju, tudi za razna sredstva niso v zadregi, da hočejo ravno nasprotno. Mehki značaji se udajo in lahko rečem, da vse slovensko uradovanje v celjskem okrožji opira se le na trdne značaje posameznih uradnikov (Prav res! na desnici), ki se ne dajo odvrniti od tega, kar je dobro in pravo. (Dobro! Dobro! na desnici.)

A ne skušajo samo v Celji ovirati naravni razvoj slovenskega uradovanja, temveč prihajajo taki migljaji tudi z višjih mest in porabi se v to vsaka prilika. Že lani sem govoril o neprilikah pri nadsodiščih v Gradci, in tudi letos hočem opozoriti na-nje pravosodno ministerstvo. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. junija.

Notranje dežele.

„Tiroler Stimmen“ oporekajo trditvi, da se je zbornična komisija pri odložitvi *Liechtensteinskega šolskega načrta* ozirala na želje vlade; pri tem je bil merodajen ves drug faktor. Katoličani vsled tega premora niso izgubili upanja, da se jim izpolnijo tirjatve, marveč so vsled preložitve še celo pridobili. — To naznanilo napominanega lista je sicer nedoločno, vendar pa se razvidi iz njega, da je v zvezi z zatrjevanjem, po kojem izdeluje vlada sama načrt o verski šoli.

Hrvatski sabor je potrdil dne 1. t. m. postavo opozorilnih kazenskih razsodb in kazni.

Kakor se poroča iz Budimpešte, končale bodo *delegacije* svoje delovanje dne 9. ali 10. julija. Cesar bo sprejel člane delegacij dne 10. junija.

Vnanje države.

„Agenzia Stefani“ poroča: Govor *papeža Leona XIII.* v konzistoriji dne 1. junija obrača se zoper novi italijanski kazenski zakonik in poglavito zoper članke, zadevajoče službeno zlorabo s strani duhovništva; ta postava je nov napad na cerkveno prostost in zaradi protiverskega zadržaja in načel pogubljivo delo. Sv. Oče se britko pritožuje o novem napadu ter razpravlja glavne točke zakonikove s stališča véde in vere.

Avstrijska vlada je resno pozvala *Črnogoro*, naj zapre vse ercegovske vstajnike, ki so ubežali v Črnogoro, in če bo za vse slučajne posledice odgovoren knez Nikita.

Vesti o razprtijah v *bolgarskem* ministerstvu se potrjujejo. Načevič in Stojlov sta s Koburžanom ob enem mnenja, da krivda majorja Popova ni zadostno dokazana, Stambulov in Mutkarov pa odločno zahtevata, da se strogo izvrši dotična razsodba.

Rusija še vedno z nova utrjuje Ivangorod. Nedavno so se vršile vojaške preiskave, kakó bi se najbolje vložili v obližji te trdnjave torpedi. — Višji častniki ogledali so si v zadnjem časi večkrat pokrajine ob reki Visli — seveda zopet le v vojaške namene. — Železnico Ivangorod-Dambrova bodo na nekaterih krajih pregradili, ker so vojaški tehniki izprevideli, da posebno prerov mjevovski ni zadostno varno sezidan.

V *francoski* zbornici je predvčerašnjim predlagal poslanec Laur, naj izdá vlada za severno-

vshodne pokrajine enako naredbo gledé Nemcev, kakoršna velja za francoske potnike v Alzaciji-Loreni, ter je zahteval, naj potrdí zbornica nujnost tega predmeta. Goblet je pobijal ta nasvét ter je konečno zbornica odklonila nujnost s 509 proti 7 glasovom. Cassagnac je dostavil: „To je sedmorica norcev.“ — Floquet je naznanil komisiji za presojo ustave: Vlada bo sama določila dóbo, kdaj se bo izvršila presoja. Ministerstvo priznava kongresove pravice v tem oziru, vendar pa upa, da se bodete večini obeh zbornic zjedinih gledé vseh točk, ki naj se predrugačijo. Ko bi pri tem ostali republikanski poslanci v manjšini, odpovedalo se bo ministerstvo. Vsled te izjave ministerskega predsednika je naznanil Laroche-faucald, da desničarji ne bodo zahtevali presoje ustave, marveč razpustitev zbornice; pri novih volitvah razsodi naj narodova volja.

Angleški tabor pri Guatongu ob tibetski meji v srednji Aziji napadlo je 2000 Tibetancev. Angleška vlada je iz tega izprevidela, da niso ničesa opravile dosedanje vojaške naredbe, kojim je bil namen opláštiti Tibetance, da ne bi več napadali angleškega sikkimskega ozemlja. Polkovnik Graham je dobil zaradi tega povelje, naj prične s svojo vojno prodirati do Lasse, prestolnice Dalai-Lame. Ta ekspedicija je jako težavna, ker Angleži ne vedó, koliko sovražnikov jih čaka v tujih jim pokrajinah, in ker je tudi mogoče, da bo Kitaj, razdražen vsled angleških naredeb gledé naseljevanja kitajskih podložnikov v angleških delih Avstralije, očitno pomagal Tibetancem. V slednjem slučaju nastala bi velikanska vojska mej Anglijo in Kitajem.

Italijanski kralj je včeraj odlikoval častnike, ki so se posebno proslavili v Afriki; San Marzano je dobil veliki križ italijanske krone.

Turške oblastnije so sprejele *grškega* konzula Panuriasa v Monastiru z vso častjo, ki pristuje konzulom.

Rumunska vlada nujno utrjuje Bukarešt. — Nemiri mej kmetskim prebivalstvom še vedno trajajo. V okraj Vaslui so morali oditi vojaki.

Izvirni dopisi.

Z *Dolenjskega*, 1. junija. Veliko postav je samo zato danih, da se v nekaterih krajih ne izpolnujejo. Taka je za našo Dolenjsko ona o nedeljskem počitku. Mogoče, da se kje drugje strogeje izvršuje, pri nas prav malo, lahko rečem, da čisto nič. Ali smo predaleč od organov, ki bi morali paziti na postavo, ali pa so že pozabili na njo; eno pa je gotovo, da je omenjena postava le na papirji.

Pisatelj teh vrstic biva v kraji, ki leži ob najživahnejši cesti na Dolenjskem, po kateri gre sedaj skoro vse blago na Dolenjsko in z Dolenjskega. Priznati pa mora, da nikjer ni opazil večjega oskrunjevanja nedelj in praznikov in motenja službe božje, kakor tukaj. Sree mora boleti človeka, ko vidi, da ravno v nedeljo popoldne največ težkih tovornih voz škriplje po tej cesti, da v nedeljo dopoldne cela vrsta praznih voz zopet prihaja od Ljubljane. Romarji so iz Rima naznanjali, da Lahi malo izpolnujejo tretjo božjo zapoved; to pa je umevno pri toliki zagrizenosti prostomavtarske laške vlade in nekaterih Rimljanov, ki le samo na to delajo, da se krščansko življenje med ljudstvom prej ko prej zatre. Pri nas pa nismo še tako daleč prišli. Teh prestopkov pa nikdo ne opazi, ali znabiti se tukaj pomagati ne dá?

Če bi zaradi ničesa družega ne želeli tako potrebne dolenjske železnice, bi jo že zato, da bi bilo vsaj enkrat konec oskrunjevanju praznikov. Potem bi bila tudi neka tovarna za izdelke litega železa primorana svoje blago pošiljati ob delavnikih, ne pa ravno ob nedeljah. Jenjalo bi potem tudi toli glasno vpitje in kletev zunaj cerkev. Kje pa so vozniki pri službi božji? V prvi bližnji krčmi! Če bode tako dalje šlo, kmalu se pri nas ne bomo dosti razločevali od prebivalcev popolnoma brezvernih dežel.

Od kod tolika verska vmemarnost? Najprvo prihaja gotovo od brezvestnih gospodarjev, ki za borih par krajcarjev prodajo svoje versko prepričanje sebi in drugim na škodo; tukaj so tudi razne druge okoliščine, ki polagoma ljudstvo demoralizujejo. Celó nekateri višji krogi niso izvzeti! Navedem konkreten dogodek.

Sv. Rešnjega Telesa dan dné 31. maja t. l. bil je v fari N. kar mogoče slovesno obhod z Najsvejšim. Ravno pri zadnjem blagoslovu, ko je vse ljudstvo klečé tiho pričakovalo blagoslova, zasliši po cesti sem od Ljubljane vriskanje, vpitje, kakoršno je navadno le pri vojaških naborih. Vse gleda začudeno, odkod tolika predrznost. In kaj se nam prikaže? Poln voz vojakov, ki so se peljali v dolenjske Toplice. Pri tem pa se je nam le vrinilo prašanje: Ali tem možem ni treba poznati tudi največjih praz-

nikov? Zakaj se ni voznja v kopelj odložila za jeden dan? Če pa so tako nujno topliške pomoči potrebni, kar pa iz njih veselosti in dobre volje nikakor ne moremo sklepati, naj bi šli tje en dan poprej.

To so pritožbe in misli ne posebno strogega opazovalca. Njegova ne merodajna misel je pa posebno ta, naj tisti to zapreči, kateri ima za to moč, da se bo tukaj tudi vresničil pregovor: Beseda miče, vzgled še le gane. Upam, da se oglasi o tej reči še kdo drugi, in nasvetuje, kako bi se odpravila ta razvada.

Iz trnovske župnije na Notranjskem, 2. junija. Dobro in koristno je, da je sedež županstev v farnih vaséh, kamor ljudje v farno cerkev k duhovnim opravilom zahajajo, kjer imajo tudi pri župnijskem uradu o vsaki priliki opraviti. Tako si ljudje ob enem tudi pri županu svoje zadeve vravnajo ter si s tem mnogo potov, mnogo časa in mnogo troškov prihranijo. Tega pri nas že mnogo let ni bilo, ker smo imeli županstvo velike trnovske župnije v pol ure oddaljenih Kosezah. Sedaj je temu pomagano, ker županijo imamo zopet v Trnovem. Izvoljen je bil pred nekimi tedni nadžupanom g. J. Urbančič, posestnik v Trnovem. Tudi z izvolitvijo smemo biti zadovoljni: mož je narodnjak in poštenjak, in nadajamo se, da bo naši občini dobro županoval.

Naj Vam pri tej priliki tudi nekaj žalostnega naznamim. Ustrelil se je namreč minolo sredo neki žandar bistriške postaje. Dan poprej je po krčmah popival; zaradi službene nerednosti se je bal ukora in kazni, in je neki v tem strahu storil grozni samoumor. Pravijo pa, da je bil mož včasih nekoliko zmešan, in zdravniška preiskava je pokazala, da je bil na možganih bolan. Dogodba ta je ljudstvo zelo pretresla, ter jo sploh tembolj pomilujejo, ker je sedaj tukajšnja žandarmerija vse hvale vredna, ker se pod neutrudnim in vrlim vodnikom mnogo trudi, vestno opravlja svojo težavno službo in v našem okraji red vzdržuje.

In morda bo „Slovenčevim“ bralcem všeč, ako jim tudi poročam, kako pri nas letina kaže. Do sedaj je vse še precéj lepo, razun žita, katero je v hudi zimi trpelo ter je sedaj zaostalo. Čuti se že suša, in ako nam Bog kmalu potrebnega dežja ne pošlje, bo nada kmetova, dobra letina, vničena. Trava je zaradi suše majhna in redka, senó bo tudi letos zelo drago. Sadja bo v enih vaseh nekoliko, v drugih pa prav nič. Kaj je temu vzrok, da ne bo v nekaterih krajih nič sadja, ko je vendar drevje lepo cvetelo, in je bilo tudi vreme cvetju vedno jako ugodno, to je težko uganiti. Znabiti so škodovali razvijanju cvetja neštevilni hrošči, kateri so drevje pustošili, katerih je v enih krajih mnogo več bilo, kakor v drugih. Vinogradov je okrog Trnovega in Bistrice sicer malo; vendar pa nekateri posestniki za domačo rabo nekaj prav dobre „vremščine“ pridelujejo. Letos je prav dober pridelek trta obetala; pa burja in mraz sta mladi zarod zelo poškodovala. Pravijo, da je okrog Bistrice binškošno nedeljo tudi toča trte zelo oklestila. Naši kmetovalci Boga prosijo, da jim pošlje potrebnega dežja, kateri bo zopet poživil suho polje.

Dovolite mi še, gospod vrednik, da par besed o Vašem cenjenem listu izpregovorim, kakor ste bili tudi lansko leto v tej zadevi nekoliko vrstic v „Sl.“ sprejeli. Veseliti mora vsakega dobro mislečega domoljuba, da se naš konservativni dnevnik vsestranski lepo razvija, tako, da smemo z njegovo obliko in z vsebino zadovoljni biti. Le nekaj je, kar bi našemu dnevniku še želeli, da bi ga njegovi bralci in prijatelji z dopisi iz raznih krajev drage nam domovine bolj podpirali, da bi mu bolj marljivo dopisovali. Ravno dobri dopisi delajo list zanimiv, ter mu mnogo koristijo, in povsod se marsikaj dogaja, kar čitatelji radi doznajo; in vendar se posebno z nekaterih strani naše domovine nikdar nihče ne oglasi. Naj bi se tudi v tem oziru na boljše obrnilo.

Književnost.

„Ein Blick auf die neueste Geschichtsliteratur Krains von Dr. W. Milkovicz.“ — Znani zgodovinar, g. dr. Milkovicz, ki se mudi že dlje časa v našem stolnem mestu ter preiskuje stare listine, tičoč se dežele Kranjske, iznenadil nas je nedavno s četirimi članki, ki jih je bil priobčil v „Laibacher Zeitung“, in mi zmatramo za svojo dolžnost, da na te članke opozorimo tiste gospode, ki se v obče zanimajo za našo paleografijo. Kakor znano, izdaje

g. Schumi že dlje časa „Archiv“ in „Urkundenbuch“. To je hvalevredno podjetje, katerega smo se vsi veselili, kajti v njem pojasnuje nam izdajatelj, ali vsaj hoče nam pojasnovati, kako se je razvijala Kranjska v zgodovinskem in teritorialnem pogledu. Šumijevo podjetje pa je bilo do zdaj brez strokovnjaške kritike, ker še do zdaj ni noben učenjak izrazil o njem svojega kritičnega mnenja. Misli se je v obče, da je Šumijevo čitanje listin zanesljivo. In tako je mlad zgodovinar in graški arhivar g. dr. Anton Mell na podstavi Šumijevih virov spisal in ondan izdal knjigo: „Die historische und territoriale Entwicklung Krains vom X. bis ins XIII. Jahrhundert“. Dr. Mell, kakor rečeno, erpel je iz Šumijevega „Archiva“ in „Urkundenbucha“, in mnogo sprejel v svoje delo tako, kakor je tiskal listine Šumi, le na nekaterih mestih se je oddaljil od svojega mojstra, kateremu je preveč zaupal, kajti za paleografijo in jednake stvari treba je mnogo šole, katere pa seveda g. Šumi ni mogel imeti in se je bavil s starinarstvom le kot samouk. Gosp. dr. Milkovicz storil nam je torej veliko uslugo, a več še je koristil starinarstvu, da se je jasno in odločno izjavil, kaj je v Šumijevem „Archivu“ pravo, kaj napačno, da nam je povedal, kako se je motil tudi g. dr. Mell, ki je vse Šumijeve napake in pomote pretiskal v svoje delo — v svojega prvenca.

Dr. Milkovicz dokazuje jasno, kako je treba čitati listine, kako jih razumevati, zlasti pa, kako si pravo razlagati slovenske oblike nekaterih sel in krajev, katere oblike Nemei, nevešči slovanščini, napačno tolmačijo. Dr. Milkovicz kaže nam nadalje, kako si je razdelitev granice Kranjske misliti in določiti v prejšnjih časih. Ni nam namen niti naloga, da bi podali častitim čitateljem vso vsebino Milkoviczeve kritike. Kdor se zanima za njegove nazore, čita naj jo; nam bodi dovoljeno izraziti le svoje veselje, da se je venderle našel mož, ki je ocenil korenito Šumijev „Archiv“ in „Urkundenbuch“, da vsaj vemo, kolike cene je to delo Šumijevo, in da ni zanesljivo; a g. dr. Milkoviczu izrekamo zahvalo za trud in za to, da se bavi z našim starinarstvom, da s tem koristi zgodovinarstvu, in le iskreno želimo, kakor nam sam obeta, da še z enakimi kritikami obogati našo v tem pogledu še precej zanemarjeno literaturo. Dr. Milkovicza članki izšli so ravnokar v posebni knjižici v zgornjem naslovu v Bambergovi tiskarni, kjer se tudi dobivajo, ako se ne motimo, izvod po 25 kr. Knjižica obsega 23 strani; pisana je jasno in korenito ter jo zmatramo, ne zato, ker je g. dr. Milkovicz korenito pobil Šumija in dr. Mella, ampak zato, ker je naš učenjak mnogo pojasnil sam, za najdragocenejši donesek k slovenskemu starinarstvu, za jeden najtemeljitejših spisov kritičnih novejših književnosti. T.

Dnevne novice.

(Iz državnega zbora.) Z Dunaja se nam poroča, da je vlada v soboto predložila zbornici zakon in novo pogodbo z deželo kranjsko o konvertovanji zemljiško-odveznega dolga, o kojih se je danes posvetoval budgetni odsek. Zaradi pomanjkanja prostora govorili bomo obširneje šele v prihodnji številki o zakonu, pogodbi in razlogih.

(Šentjabska procesija) vršila se je ob ogromni vdeležbi, kakor morda še nikdar poprej, in pri najlepšem vremenu včeraj zares sijajno. Po pontifikalni maši, katero je služil mil. g. prošt dr. Anton Jarc ob obilni azistenciji, razvil se je sprevod po navadnem potu po Bregu, Starem trgu, Hrenovih ulicah in slednjič skozi Zvezdarske ulice nazaj do cerkve. Dečki in deklice vdeležili so se procesije z gg. učitelji in učiteljicami v polnem številu, isto tako katoliška družba rokodelskih pomočnikov. Belo oblečenih deklic bilo je menda nad sto parov. Izmed dostojanstvenikov opazili smo ljubljanskega župana gosp. Petra Grassellija in še nekatere mestne očete. Njim pridružila sta se tudi domača cerkvena ključarja, gg. Albert Samassa in Karol Lachainer. Vernikov na tisoče obnašalo se je prav spodbudno. Posebno nas je razveselilo videti, da so na Žabjaku nekateri posestniki razohesili zastave na svojih poslopih. Želeti bi bilo, da jih ob takih prilikah v tem tudi drugi posnemajo, kajti slavnost zastave vihrajoče za mnogo povzdignejo.

(Priprave za sprejem Nj. vis. cesarjeviča Rudolfa in cesaričinje Štefanije) v Zagrebu se

na vseh straneh marljivo vrše po osnovi dekorativnega odbora. Po ulicah, kjer se bodeta vozila visoka gosta, postavljeni so visoki stebri, ki bodo okrašeni z zastavami in zelenjem; v Ilici napravili bodo slavolok. Posebno marljivo delajo na Zrinjskem trgu, kjer polagajo vodomet. V Zagreb pridejo na dan prihoda cesarjevičevega z vseh strani hrvatske razne deputacije. — V teku tega meseca pojdeti cesarjevič in cesaričinja tudi v Bosno. Ako ne bodo še premenili spored, stopila bodeta na bosansko zemljo pri bosanski Kostanjici, kjer ju bodeta pozdravila načelnik deželne vlade general baron Appel in njegov civilni adlatas baron Kučera. Iz Kostanjice bo potovala visoka gospóda po železnici v Banjolo, od tod z vozom do Gradiške, na parniku do Broda in po železnici v Sarajevo, kamor dojde dne 13. jun. Kakor se čuje, se Bošnjaki jako veselé tega prihoda.

(V proslavo štiridesetletnice cesarjeve) odločila je „Graška vzajemna zavarovalnica“ 20.000 gl. za dobrodelne namene. Od te svote dobi Štajerska 10.000 gl., Koroška in Kranjska po 5000 gl.

(Imenovanje.) Pravni praktikant pri deželnem sodišči v Ljubljani, g. Josip Sterger, imenovan je avskultantom extra statum.

(Dr. Zarnika zbrane spise), ki so bili objavljeni v „Glasniku“ in „Novicah“, izdala bo „Narodna tiskarna“.

(Sokolovi večeri) so v zadnjem časi jako živahni. Petje in godba sta pri včerajšnjem večeru popolnoma ugajala mnogobrojno zbranemu občinstvu na čitalničnem vrtu. Ker je bil ta večer posvečen spominu dr. Janeza Bleiweisa, je gospod ces. svetnik J. Murnik imel prav primeren, pohvalno sprejet govor o zaslugah pokojnega očeta naroda slovenskega.

(Vabilo) k občnemu zboru društva „Narodni Dom“ v soboto, dne 9. junija 1888, ob 6. uri popoldne v pevski sobi čitalnice ljubljanske. Dnevni red: 1. Predsednikov govor. — Poročilo tajnikovo. — 3. Poročilo blagajnikovo. — 4. Volitev predsednika. — 5. Volitev upravnega odbora. — 6. Volitev pregledovalnega odseka. — 7. Posamezni nasveti društvenikov. Odbor.

(V uršulinskem samostanu) v Loki je dne 3. t. m. umrla čast. sestra Magdalena Pikuš, stara 23 let, učiteljica 5. razreda znotranje šole. R. I. P.

(Iz Logatca) se poroča, da bo slavnost v proslavo cesarjeve štiridesetletnice dne 23. julija velikanska. Za dekoracijo slavnostnega prostora, bakljado, razsvetljavo in loterijske dobitke nabral je odbor 400 gl. Prestanek prostovoljnih doneskov in dohodek loterije je namenjem ljudskim šolam logaškega okraja za napravo šolskih vrtov in knjižnic.

(Iz Gradca) se nam poroča dne 3. junija: Danes je bila tukaj velika slovesnost, takozvani cvetlični korzo, katerega čisti dobiček je namenjen revežem. Vóz je bilo veliko, a elegantnih malo. Vmes so jahali predrzni jahači, častniki in nekaj graških „levov“ v ogerski narodni noši. Prsh je bil gost, kakor pri vas v Ljubljani jesenska megla.

(Bevarna bolezen.) Dne 27. maja prišel je k mariborskemu zdravniku dr. Raku delavec južne železnice, kateremu se je pasja steklina že prav dobro poznala. Bal se je vode, krč ga je zviljal, razburjen je bil in ga je dušilo. Dr. Rak ga je poslal v Gradec. Nesrečnež se ne spominja, da bi ga bil kedaj v življenju popadel kak stekel pes; pač pa se spominja, da se je dne 13. aprila letos igral z mladim trimesečnim psičkom, ki ga je večkrat v roko vščipnil.

(„Soči“) se poroča izpod Predela, da ima posestnik A. J. v Spod. Logu vsajenih nad 100.000 planink (očnic, Edelweiss), katere prodaje na Nemško, od koder se pošiljajo tudi čez morje v Ameriko.

(Vinarsko društvo v Štanjelu) je imelo dne 10. maja občni zbor. Izvoljeni so gg.: A. Fabiani predsednikom, v odbor pe Fr. Černe iz Tomaja, Jos. Živic s Stopega, Jos. Fabiani iz Kobilja, A. Papis iz Tomaja, Al. Fabijan iz Avbera in J. Hočeva v iz Štanjela.

(Letina na Goriškem) dobro kaže. Trte imajo bogat zarod, posebno Garganija. Sadno drevje, zlasti hruške so dobro obložene. Žita so nekoliko zaostala vsled suše.

(Smodke) so se z dnem 1. junija podražile. Marsikateri kadilec se je vsled tega zarotil proti predragemu zelišču — a navada je železna srjca. Gospod finančni minister pa upa letos pridobiti državi tem potom 1,712.900 gl.

Telegrami.

Dunaj, 4. junija. Budgetni odsek brez ugovora potrdil konverzijo kranjskih zemljiških obveznic, koje zbornica reši po špirtnem davku. Pfeifer danes pri špirtnem davku priporočal odškodnino županom za njihovo delovanje; obveljala je v enakem smislu od Herolda nasvetovana resolucija.

Dunaj, 4. junija. Zbornica poslancev je neizpremenjeno sprejela točke 8. do vračunši 14. predloge o davku od špirita.

Krakovo, 3. junija. V rusko-poljskih mejnih krajih bivajoči avstrijski in pruski tovarnarji in spediterji so dobili ukaz, da morajo nemudoma zapustiti rusko ozemlje, ker je potekel zadnji v to določeni obrok. Več prognancev je danes semkaj došlo, ne da jim je bilo mogoče dokončati svoje posle.

Pariz, 4. junija. Boulanger bo v današnji zbornični seji predlagal presojo ustave in razpustitev zbornice ter zahteval, da se potrdi nujnost.

Carjigrad, 3. junija. Ruski veleposlanik je izročil Turčiji noto, v koji se zahtevajo nova jamstva za vojskino odškodnino.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

velja za Ljubljano pri opravištvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se račun 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z duem naročbe.

Vredništvo in opravištvo „Slovenca“.

Umrlj so:

1. junija. Cecilija Potrata, gostija, 58 let. Marije Terezije cesta št. 16, vodenica.

V bolnišnici:

28. maja. Andrej Mantel, krošnjar, 71 let, Oslabljenje moči.

30. maja. Franc Kalan, delavčev sin, 2 leti, jetika.

31. maja. Andrej Mlakar, ključarski učencec, 19 let, jetika. — Vincenc Zor, učencec, 10 let, Pyämie. — Marija Mariacher, natakaria, 20 let, jetika.

1. junija. Ferdinand Rijavec, zidar, 25 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	740-3	15-0	sl. svzh.	del. oblac.	0-00	
2. u. pop.	739-9	25-2	sl. jzap.	del. jasno		
9. u. zveč.	740-9	18-2	„	jasno		
7. u. zjut.	741-6	18-8	brezv.	jasno	0-00	
2. u. pop.	738-7	25-8	sl. vzh.	„		
9. u. zveč.	739-0	19-2	brezv.	„		

V soboto jasno. V nedeljo jasno, soparno, večerna zarija. Srednja temperatura obeh dni 19-8° in 21-2° C., za 1-9° in 3-7° nad normalom.

Tržne cene

dné 2. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 18	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež, „	4 22	Surovo maslo, „	— 90
Ječmen, „	3 74	Jajce, jedno „	— 2
Oves, „	2 92	Mleko, liter „	— 8
Ajda, „	4 22	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso, „	4 22	Telečeje „	— 50
Koruza, „	5 52	Svinjsko „	— 50
Krompir, „	1 96	Koštrunovo „	— 34
Leča, „	12 —	Pišaneec „	— 55
Grah, „	13 —	Golob „	— 21
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr.	2 32
Maslo, kgr.	1 —	Slama, „	2 14
Mast, „	— 75	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež, „	— 65	„ mehka, „	4 10

Izdajatelj: Jožef Jerič.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

4. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	80 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	866 — „
Kreditne akcije	284 „ 20 „
London	126 „ 40 „
Srebro	— — „
Francoški napoleonid.	10 „ 01 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 95 „

OTOMANE,

!!gl. 38 a. v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kucepm franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatorova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pieskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vzhodni Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprepenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vrodu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglekisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, zejo gaseca pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja učí, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, hysterijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0-06 gr. dvakratno ogljeno-kisllega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnagne. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske stáline na Štajerskem.

(10) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Novoustanovljeni semenj

za živino in razno blago bode letos v Boljuncu na Primorskem v koper-skem okraji namesto v nedeljo, 24. junija

v ponedeljek, 25. junija.

Srenjsko načelništvo v Boljuncu, dné 2. junija 1888. (1)

Cerkvenikove službe

išče šestnajstleten mladenič, bodisi pri večji župnji kot pomagalec ali pri manjši kot samostalen opravitelj.

Več pové France Peskar ali dekaníjski urad v Trebnjem. (2)

Prijateljem mladine

se priporočajo naslednje knjižice:

„Zgledi bogoljubnih otrok“

iz vseh časov krščanstva. Trije zvezki, a broš. 30 kr., kart. 40 kr., lično v platno vezan 60 kr.; vsi trije zvezki skupno lično vezani 1 gl. 30 kr.

„Angelček“

otrokom učitelj in prijatelj. Štirje zvezki a 12 kr.; skupno vezani 50 kr., lično v platno 60 kr.

„Krščanski Detoljub“

List za krščansko vzgojo in rešitev mladine. — S prilogami. Izhaja štirikrat na leto in velja za celo leto 40 kr. Priloge „Ali znaš“ in „Zakladnica“, 32 str. 16°, po 4 kr. Pri slednjih dveh knjižicah na 10 komadov jeden povrhu.

Dobivajo se omenjene knjižice v „Katoliški bukvarni“ ali pa pri gosp. Kržiču, katehetu v samostanu čč. gg. uršulink. (3)

Poštné zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 po zimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 4. uri 15 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.